

РОЗ'ЯСНЕННЯ ЩОДО ЗМІН У ПОРЯДКУ ОБЧИСЛЕННЯ СТРАХОВОГО СТАЖУ

Надаємо роз'яснення щодо змін у порядку обчислення страхового стажу відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» (далі — Закон).

1. Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» було внесено зміни до Закону, відповідно до яких з 01.01.2011 страховий стаж обчислюється в місяцях, а страхові внески для його обчислення мають бути сплачені в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок.

До страхового стажу як період, за який сплачено страхові внески виходячи з розміру мінімального страхового внеску, включається також період отримання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій усіх видів (за винятком пенсії за інвалідністю).

Якщо сума сплачених за відповідний місяць страхових внесків менша, ніж мінімальний страховий внесок, цей період зараховується до страхового стажу пропорційно сплаченому внеску за формулою, визначеною ч. 3 ст. 7 Закону.

Слід наголосити на тому, що з 01.01.2011 до страхового стажу не зараховується час перебування застрахованої особи у відпуст-

ці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Як роз'яснює Виконавча дирекція Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності в листі від 04.05.2011 № 04-29-1068, період перебування застрахованої особи у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку зараховувався до страхового стажу відповідно до ч. 1 ст. 7 Закону в редакції, що діяла до 01.01.2011. Після 01.01.2011 період перебування застрахованої особи в зазначеній відпустці не зараховується до страхового стажу за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, оскільки зарахування такого періоду не визначено Законом. Також не враховується до страхового стажу період отримання виплати застрахованими особами допомоги для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, яку здійснюють органи праці та соціального захисту населення, оскільки зазначений вид допомоги не належить до виплат, які передбачені окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Звертаємо увагу, що з 01.01.2011 страховий стаж обчислюється за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Як зазначає Виконавча дирекція Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності в листі від 04.02.2011 № 04-29-196: якщо виникає потреба у визначенні страхового стажу застрахованої особи, яка на початок 2011 р. має страховий стаж менше восьми років і не має пільг згідно з чинним законодавством, то починаючи з лютого 2011 р. за інформацією про страховий стаж застрахованої особи, набутий після 01.01.2011, який обчислюється за даними, що містяться в системі персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, страхувальник та/або застрахована особа може звернутися до Пенсійного фонду.

Відповідно до ч. 4 ст. 17 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» інформація з Державного реєстру надається на запит платників єдиного внеску та/або застрахованих осіб у порядку та за формою, установлені Пенсійним фондом за погодженням з фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Так, у підпункті 3.3 Положення про Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду України від 08.10.2010 № 22-1, зазначено, що індивідуальні відомості про застраховану особу з Державного реєстру надаються страхувальникам та/або застрахованій особі на паперових носіях за формою згідно з додатком до цього Положення.

До 01.01.2011 страховий стаж обчислюється в порядку та на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше. Тобто до страхового стажу зараховуються періоди (сума періодів): протягом яких особа підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимча-

совою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, і сплачувала або за неї сплачувалися страхові внески до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності; тимчасової втрати працездатності; відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами; відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; одержання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій усіх видів; загального трудового стажу працівника для призначення допомоги з тимчасової непрацездатності, набутого ним до набрання чинності Законом (до 28.02.2001), який обчислювався згідно з Правилами обчислення загального трудового стажу для призначення працівникам допомоги з тимчасової непрацездатності, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.1998 № 1658.

Таким чином, обчислювати страховий стаж відповідно до нового порядку необхідно тільки в тому випадку, якщо на 01.01.2011 працівник не має 8 років страхового стажу (такий стаж дає право на виплату допомоги з тимчасової непрацездатності в розмірі 100%).

2. У листі від 21.04.2011 № 01-14-974 Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності роз'яснює порядок оплати лікарняних аспіранту, який працює за сумісництвом.

Так, згідно з пунктом 1 Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, затвердженого наказом Мінпраці, Мін'юсту і Мінфіну від 28.06.1993 № 43, сумісництвом вважається виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому ж підприємстві, в установі, організації або в громадянина (підприємця, приватної особи) за наймом.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» аспірант — це особа, яка має повну вищу освіту й освітньо-кваліфікаційний рівень магістра або спеціаліста, навчається в аспірантурі вищого навчального закладу або наукової установи для підготовки дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Крім того, відповідно до пункту 14 постанови Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці» від 24.12.1999 № 13 робота за трудовим договором осіб, які поєднують її з денною формою навчання, не є сумісництвом і оплачується на загальних підставах.

Згідно з пунктом 1 ст. 50 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витрата-

ми, зумовленими похованням» матеріальне забезпечення та соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, застрахованим особам, які працюють на умовах трудового договору, призначаються та надаються за основним місцем роботи.

Отже, організація зобов'язана надати допомогу з тимчасової непрацездатності працівнику, який одночасно знаходиться з організацією у трудових відносинах і навчається в аспірантурі, на загальних підставах.

Світлана ЧЕРНОВСЬКА,
начальник відділу
науково-правового забезпечення діяльності
НАН України Президії НАН України